

30/1/25 / 9/2/25

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan

Minister van VWS

ontvangen op:
Deadline: 30-01-2025

Directoraat Generaal
Curatieve Zorg
Directie Curatieve Zorg
Team F

Ontworpen door

nota

(ter beslissing) twee onderzoeken van de Patiëntenfederatie en de FNV naar de problematiek rondom tekorten in de geboortezorg

Datum Document
08-01-2025

Kenmerk
4034940-1076995-CZ

Bijlage(n)
-

1. Aanleiding

Kamerlid Dobbe (SP) heeft vragen gesteld over twee onderzoeken van de Patiëntenfederatie Nederland (PFN) en de FNV naar de problematiek rondom tekorten in de geboortezorg.

2. Geadviseerd besluit

Gaat u akkoord met het versturen van de bijgevoegde beantwoording van de Kamervragen 'twee onderzoeken van de Patiëntenfederatie en de FNV naar de problematiek rondom tekorten in de geboortezorg'?

Deadline: de deadline voor de Kamervragen lag op 29 januari. We adviseren u de antwoorden zo snel als mogelijk naar de Tweede Kamer te sturen.

3. Kernpunten

Kamerlid Dobbe (SP) heeft diverse vragen gesteld over de uitkomsten van twee onderzoeken van de Patiëntenfederatie en de FNV naar de problematiek rondom tekorten in de geboortezorg. De vragen gaan over de oorzaken en mogelijke oplossingsrichtingen voor de personeelstekorten, de ova-bijdrage en loonkloof en de eigen bijdrage in de kraamzorg.

De krapte in de arbeidsmarkt is een zorgbreed vraagstuk, dat ook in de geboortezorg speelt. Gezien de urgentie is er veel aandacht voor dit vraagstuk en de betrokken partijen zetten zich maximaal in om het probleem het hoofd te bieden.

4. Toelichting

Net als in andere zorgsectoren kampt ook de geboortezorg met een tekort aan zorgverleners. In de geboortezorg zien we dat de verschillende partijen hun verantwoordelijkheid nemen, en samenwerken om de capaciteitsproblemen zo goed mogelijk op te vangen. In de antwoorden op de vragen worden verschillende acties genoemd die op dit moment worden opgestart of al gestart zijn vanuit het veld (i.s.m. VWS):

- Om meer passende kraamzorg te kunnen bieden, werken de kraamzorgverleners aan een nieuwe indicatiesystematiek.
- Vanuit Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en Bo Geboortezorg (de koepel van kraamzorgorganisaties) is er een convenant afgesloten dat gericht is op een toekomstbestendige sector. Het ministerie van VWS ondersteunt dit onder meer via kwaliteitsgelden voor de kraamzorg.
- Aansluitend hierop hebben Bo Geboortezorg en ZN een gezamenlijke visie vastgesteld voor een toekomstige kraamzorgsector. Deze gezamenlijke visie wordt uitgewerkt langs de vastgelegde gezamenlijke versnellingsagenda kraamzorg. Voor het overbruggen van de lange termijn oplossing zijn er aparte afspraken vastgelegd voor de zorglevering in 2025.
- Geboortezorg breed is er een rol voor de Verloskundige Samenwerkingsverbanden, waarin gynaecologen, verloskundigen en kraamverzorgenden nauw samenwerken. Deze samenwerking is cruciaal voor het optimaal inzetten van de capaciteit en het leveren van passende geboortezorg. Vanuit VWS stimuleren we dit via het ZonMW-programma *Versterking Verloskundige Samenwerkingsverbanden*.
- Naast de bovengenoemde oplossingsrichtingen wordt er tevens ingezet op gerichte en transparante communicatie, kraamhotels en digitale zorg.

Hieronder een toelichting op de twee rapporten:

1. Toelichting op het onderzoek van de PFN (zie bijlage voor volledig rapport)

Om inzicht te krijgen in de mate waarin vrouwen tekorten ervaren tijdens hun zwangerschap, bevalling en/of kraamtijd heeft de PFN in april en mei 2024 hier onderzoek naar gedaan. Dit onderzoek is in december 2024 gepubliceerd. In dit onderzoek is ook uitvraag gedaan naar, indien er een tekort ervaren is, of dit invloed heeft op de ontvangen zorg.

Uit de resultaten van de uitvraag komt naar voren dat 55% van de huidige zwangeren de gevolgen van de tekorten in de geboortezorg ervaart. Hetzelfde percentage heeft hier iets van gemerkt tijdens een eerdere zwangerschap, bevalling of in de kraamtijd. Volgens de uitkomsten in dit onderzoek leidt dit tot verminderde zorg, onzekerheid en nadelige effecten op zowel moeder als kind.

Op basis van de uitkomsten worden er vier aanbevelingen gedaan: 1) transparante informatie over zorgtekorten, 2) individuele begeleiding en persoonlijke informatie, 3) ondersteuning bij zorgkeuzes en 4) een actieve aanpak van zorgtekorten.

2. Toelichting op de enquête van de FNV

De FNV heeft een enquête uitgezet naar de impact van minder uren kraamzorg. Deze enquête is in september 2024 gepubliceerd. Van de deelnemende kraamverzorgende geeft 86% aan zich zorgen te maken over de gevolgen voor

kraamvrouwen en pasgeborenen in Nederland als minder uren 'de norm' wordt. Ook geeft 90% van de respondenten aan geen volledige zorg meer te kunnen geven. Hiervan geeft 46% minder dan 33 uur kraamzorg, waarvan 8% op of onder het wettelijk minimum van 24 uur zit. Dit houdt in dat nog maar enkele gezinnen volledige kraamzorg krijgen. De enquête is ingevuld door 1.391 kraamverzorgenden, waarvan 928 personen de vragenlijst volledig invulden.

a. Draagvlak politiek

Naar aanleiding van het artikel in het Algemeen Dagblad ("Werknemers over problemen in kraamzorg: gezinnen betalen de prijs voor structurele tekorten") hebben Kamerlid Dobbe (SP) en Kamerlid Diederik van Dijk (SGP) ook vragen gesteld. De vragen richten zich specifiek op de tekorten in de kraamzorg. U ontvangt de antwoorden op deze vragen separaat ter accordering.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

De vragen zijn gesteld naar aanleiding van uitkomsten uit twee aparte onderzoeken van de PFN en FNV. Over de tekorten in de kraamzorg is tevens door diverse communicatiekanalen gerapporteerd, waaronder het AD.

c. Financiële en personele gevolgen

Met de reeds ingezette acties wordt er onder meer beoogd bij te dragen aan het terugdringen van de arbeidsmarkttekorten, o.a. door betere samenwerking en indicatiestelling. Waarbij de krapte in de sector wordt teruggedrongen en passende zorg beschikbaar blijft voor alle zwangeren en hun gezinnen.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

N.v.t.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

De vragen zijn beantwoord door de directies CZ en MEVA. De beantwoording van de vragen is afgestemd met Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en Bo Geboortezorg.

f. Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

g. Toezeggingen

N.v.t.

h. Fraudetoets

N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. Motivering

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

